

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 16. Zettortdeenâ 18tâ Aprila 1835.

Z a u n a s s i n n a s.

No Puseem, 3schâ April. Puhpulu swehtdeenâ muhsu mihsli zeenigi fungi, Ahrlawas zeenigs mahzitais, kâ Piltenes prahwesta weetneeks, un Piltenes un Ugahles zeenigi mahzitaji, jaunu labbu patihkamu mahzitaju Kawall wahrda pee mums eewedde, par ko muhsu firdis palikke lihgsinas pehz ilgahm behdahm. Lai debbes tehms mums schehligi palihds, to ko, pehz muhsu firds-tizzibas tas Rungs Jesus Kristus pats pee mums atsubtijis, tã usnemt, kã tas schim mums dohtam dwehsetu gannam un mums par muhschigu swehtu laimi warretu isdohstees. Paldeews teem zeenigeem un mihleem kungeem, kas tik ustizzigi — par muhsu ihstu labbumu ruhpes turrejuschi un teescham wehl turpma turrehs, un kurreem mehß ne ween schein ar wahrdeem, bet turpma, zif ween eespehfm zaur kristigu isturru un darbeem tahs ustizzibas un paklausibas ar Deewa paligu gribbam pateift. Mehß us behrnu-behrneem to jauku Puhpulu swehtdeenu, kurreã mums Deewa schehlastiba un mihsli kungu labpraktiba til gaischi atspihdejuschi, swehtã peeminnã turrefm, prafdami, ka no tahdas mihlestitibas-sehjas, no tahdas debbes leetu-rassas, no tahdas tizzibas faules, kã to warrejam schã deenã wissur manniht, teescham tiklai jauka swehtiba nahf.

— r.

No Ahrensburgas, (Jgg. Kurrefare-jeb Carema-Lin) Sahmu semmã Imã Merz. Mehß effam schẽ behdigu ruddeni un seemu pawaddijusch. Nowember un Dezember mehnesi dauds behrni skabrlaka slimmibã gulleja; zittãs slimmibãs dauds zilweki no katras fahrtas, leeli un mast. Gandrihs katra saimiba gaudu-drahnãs ghebrbãß; behru-swannischana pawissam ne lif-

fahß beigtees; lihku-ratti weenumehr pa eelahm willkãß un gaudu-dseefinas weenumehr skanneja. Zama gadda eesfahkumã jau slimmibas aprimme jo wairak.

Nu fahzam zerreht, labba seema mums tiltu pahri par juhru buhweschoht, lai warretum ar nahburgeem us zeetas semmes jo zeeschkafi un bes leelahm ruhpehm tapt un faru tirgu, kas 17tã Webruar deenã fahkãß, itt peeklahjigi noturreht. Bet mainigs un nepastahwigs laiks ne lahwe juhrai gohdigi nosalt. Lihds pascham Zanwar mehnescha beigunam pastes ne warreja noliktã laikã schẽ tift. Pehdigi Webruar mehnescha widdũ wises faspeeduschas us juhras fafalle un plahnu leddutinu pahr juhras schaurumu, ko wahz. „großer Sund“ (Jgg. suur wain jeb wain) nodehwe, pahrlahje. No Wiljandes tirga un Tallinas nu kuptschi steidsehs ko spehja schurp us tirgu; bet eekam wehl pee juhmallas bija kluischi, laiks jau atkal atlaidehs, tã, kã winnu leela pufte greesehs mahjup, un tiklai diwi no winneem, kurre prezzes tifke zaur semneekem no Pehrnowas un Wiljandes pufses schurpu dsikti, eedrohschinajahß pahri nahft. Tif ko semneeki prezzi bija nofrahwusch, arri pasteidsehs wihri atpaktal tift, lai pa tam laikam juhra ne eet wallã. Pee Kuivasta frohga tikfusch, tee tur fastappe ar to drohschprachtigu un titlu juhras braujeju Mikkel Stamm (ko wiffi pasihst, kas pa walleju juhras zellu no Widsemmes, wissuwairak no Pehrnowas frasteem, jeb us Sahmu semmi brauz jeb no turrenes pahrnahf), kas winneem leedsin aisleedse, schahdã sturmẽ un puttinu-laikã pahrgalwigi us plahnu leddu dohtees; bet tee ta prachtiga wihra drauga-wahrdus wehã lifdami ne lahwe sewis aisturreht, panehme 4 semmneekus no Mohnfallas (Jgg. Mubho = Ma) sewim par waddoneem un dewahß ar farweem 16 sirgeem un rat-

teem us zellu. Schee tik 3 werstes ween bija us ta juhras schauruma (kas 9 werstes plats) pabraufuschi, tad sturme leddu sadraggaja un schis no deenas-widdus puffes us seemela puffi us juhras peldeht sabze. Mikkels Stamm redseja lautinu leelu nohti — kas paschi gluschi meerigi, breefnigu listu, eeksch kurras bija eekrittuschi, ne fajehdami, katrs pee sawa sirga bija palifuschi stahwoht. Diwi no teem Mohnsalleescheem, kas Sahmu juhrmallai tuwaki bija, tezeje atpakkal un bes kaweschanas, eekam leddus gabbals wehl par taktu bija aisgahjis, lehze uhdeni un pelbedami dsihwibu glahbe. Mikkelis fohlja naudu us naudas, bet neweens ne gribbeja winnam lihds tanni masa laiwinä eekahpt, fo ahtruma bija lauschu glahbschanas labbad juhra eelaidis. Pehz ilgahm luhgschanahm tad pehdigi wiina brahlis un weens pasta = puifis nehmahs drohschu prahtu, winnam lihdsi braukt; un nu ar leelu steigshanu steidsehs zaur bangahm, kas, puttus rinkodami, tohs brihfschkehdamus leddus gabbalus weenu prett ohtru swaidija, nahwes breefnas stahwedameem lautineem pakkal. Eeksch pufestundas laika listineeki ar sawu leddus gabbalu jau 6 werstes prett seemeli bija aisgahjuschi; bet masa laiwinä tohs drihs panahze. Ne dohmajoht taggad Mikkelis atradde jaunu kawekli: schè nabbagi seemeezini ne gribbeja no saweem sirgeem schirtees un sewis paschus luttinaja ar to zerribu, tas leddus gabbals, us kurra wiini stahweja un kas wehl labbi leels bija, pee ohtras — prohti, no Pehrnavas rehtinajoht: schahs puffes — juhrinallas aispelbeschocht un tad winneem isdohschotees sewis paschus un sawus sirgus glahbt. Patam laikam Etamina Mikkela seewa, — behdadamees ka, kad wiffi laudis eekahpschoht tanni masa laiwelè, kas wairak ne ka 10 wihrus usnemt un nest warreja, arri wiinas wihrs ar wisseem zitteem uhdeni ne pagrimmtu, — bija ar leelahm luhgschanahm to pastes = wihru Kahrli Grahntahli un diwus Sahm-seemeekus usrunnajuse, ar wehl weenu masu laiwinu scham pakkal braukt. Kad nu arri schi laiwinä to leelu leddus gabbalu bija aisfneeguse, doh-

maja Mikkelis, schè nu wairak laiks ne effoht wolti kawejams un ar teem nejehdfigeem Pehrnaveescheem un Wiljandeescheem effoht tufsch strihdinsch jo tschakli beidsams; winsch likke taddeht 2 sirgus ar strikkeem ap fakleem pee laiwinas peeseet, pawehleja teem sirgu fainneekeem un diweem Mohnsalleescheem eekahpt, un aisfuhstija scho pirmu wesumu jat us semmes puffi. Bet sturinis un listä auge ar katru azzumirkli. „Juhš nejehgas!“ kleeuse Mikkelis: „juhš dohmajeet, ka effect us Pehrnavas (Pehrnu-uppes) jeb us kahda pelka wirf zeetas semmes! atstahjeet jelle no schehliga Deewa puffes sawus sirgus un nahzeet laiwai tuwaki!“ — Wolti! — Bet nu gahsehs breefniga wilna stary laiwas un ta leela leddus gabbala zauri; — garfch brahfschkejums, ka tehwaina trohfnis ustrauzeja neapdohmigus; leddus plahte bija nekkaitameem gabbaleem saplifsuse — un nu sfrehje wiffi 14 zilweki us masu laiwinu un tai eekschä. Astoni sirgi winnu azzu preekschä noslikte; peezus ohträ deenä wehl pee Uypsahles (Jgg. Haapsalo-Lin) us masu leddus gabbalinu redseja, bet glahbt ne warreja. Schè bija wisleelakais breefnas laiks un listä, tik labbi glahbejam, ka arri glahbaneem. Laiwinäi bija bes schehlastibas jagrimst, kad wiffi schee zihweki tikkai 5 minutes tur eekschä buhtu paliffuschi. „Mettam meslu!“ fazzija Mikkelis, „kas no muhsu staryas pats nahwei atdohdahs, lai wiffi ne grimstam.“ Bet waimanas un raudas bija wiffa atbildeschana. Semneeki wiffi weenkohpā un weens ohtru apkampe un brehze: „Wiffi gribbam kohpā mirt, jeb kohpā dsihwoht!“ — „Nu, kad Deewä muns schehligs, wiffi dsihwoht;“ fazzija Mikkelis, „bet juns wajaga tam klausht, fo pawehlu. Lautä no laiwas; septini no juns, kas sawus sirgus wairak mihloja, ne ka sawu paschu un sawu brahlu dsihwibu — lautä juhš pawissam no laiwas; stahjatees us kahjahm us maseem leddus gabbalineem, kurrus ar ahkeem pee laiwinas apzeefinajam, un ar rohlahm peeturraitees pee laiwas!“ Tä notikke. Un tikkai us schahdu wiffi laiwinä warreja ilgati ne ka pilnu stundas laiku wirfup uhdenä turretees, kamehr ohtra laiwa at-

Kal no krasa bija atpakkal nahkuse un tohs lautinus warreja us abbam laiwahm isdallist. Sturme bija laiwu ar saweem peezetinateem ledus gabbalineem jau daschu werstis strehki augsta faila juhra eedsinnuse. Dufmigas wilnas abbas laiwās reisu reischm ar puttahm, reisu reischm ar leddus gabbalineem apbehre; zihnischana abbam laiwahm bija neisfakkama leela un lihds pascham wehham wakkaram tik fo beidsjabs. Preezigs fa bruhtgans, Mikkelis Stamm ar sawu glahbtu pulzinu Ruuwasta krohgā atnahze, un liffe tur tohs, kas no aufstuma, flawjuma un bailehm fatirpuschi bija, ar siltu ehdeem atspirdsinah.

Andreew Krasin.

Teesas fluddina schana s.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Ugahles pagasta teefas wiffi parradu deweji to lihdschinnigu Ugahles fainneeku Wilderu Prizza un Kahrku Walta, kas sawas mahjas truhkuma dehl atdewuschi, usajinati, pee saudeschanas sawas teefas 2 mehneschu starpā no appakschraffitas deenas pee schihs pagasta teefas peeteiftees. To buhs wehra nemt!

Ugahles pagasta teefa, 23schā Merz 1835. 2
(Z. C.) ††† Numneeku Mattihs, pagasta wezzakais.
(Nr. 13.) C. G. Freyberg, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Brambergas pagasta teefas, wiffi tee, kam taisnas prassischanas pee ta Wehtras muischas fainneeka Daugawu Jahna buhtu, par kurra mantu scho-deen konurse nospreesta, usfaukti, few 8 neddelu starpā pee schahs pagasta teefas peeteiftees, zittadi neweens wairs ne taps peenemts. Krohna Brambergas pagasta teefa, 23schā Merz 1835. I

F. Maisfel, peefehdetais.
(Nr. 99.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Wehrgalles un Webbes pagasta teefas wiffi tee, kam taisnas parradu prassischanas pee ta scheid nomirruscha fainneeka Karschu Mikkelā buhtu, usfaukti, lai ar sawahm prassischanam 3 mehneschu

starpā prohti lihds 3oto April f. g., kas par to weenigu terminu nolifts, pee schahs pagasta teefas peeteizahs, un saganā fo schi teefa pehz likkumeem spreedihs.

Wehrgalles un Webbes pagasta teefa, tanni 3otā Janwar 1835. I

(Z. C.) ††† Pehtschu Adams, peefehdetais.
(Nr. 22.) D. Bettmann, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Baldohnes pagasta teefas sinnamu darrichts: fa tas, zittahrtigi pee Baldohnes mescha kungu muischas peederrigs Waku krohgā, no Jahneem scha 1835ta gadda us weenu gaddu jeb us ilgaku laiku, us nohmū taps isdohts; kas scho krohgu gribb us nohmū nemt, tohp luhgts, few 17tā un 18tā April f. g. pee Baldohnes pagasta teefas peeteiftees. Wehl ffraidraku sinnu pahr scho leetu tannis beidsamās termina-deenas pee Baldohnes pagasta teefas warr dabbuht.

Baldohnes pagasta teefa, 27tā Merz 1835. I

(Z. C.) ††† Skahbulu Zehkabs, pagasta wezzakais.
(Nr. 56.) U. C. Bemoll, gagasta teefas ffrihweris.

Kad tas no Ahsuppes scheidan peerakstihis dahrsa puifis Zehkaba dehl Gottfried, ar pawahrdu Brahl nomirris, tad tohp ta pascha raddi usajinati, 1otā Mai f. g. ar peenahkanu peerahdischanu, fa winni tee ihsteni mantneeki, scheidan sanahkt un to masu mantu ta nelaika pretti nemt; ja nē, tad ta patte pagasta lahdei par labbu taps pahrdohhta.

Snehpeles pagasta teefa, 1mā April 1835. 2
(Z. C.) Kuschku Kristaps, pagasta wezzakais.
(Nr. 22.) P. J. Berg, pagasta teefas ffrihweris.

Jau-Seffawas fainneeka, Lihbetu Jahna dehl ar wahrdu Janne Lieberwirth, kam wehwa un mu-sifanta ammatš irr, taps pehz tahs winnam nospreestas ik gadda maksaschanas no desmit subr. rubleem 27tā April 1835 pee Dohbeles pagasta teefas us deenestu isfohlihts.

Dohbeles pagasta teefa, 31tā Merz 1835. I
C. Blumenfeldt, pagasta wezzakais.
(Nr. 134.) Ludwig Ewertš, pagasta teefas ffrihweris.

No Dohbeles pagasta teefas tohp wiffi tee, kurreen kahdas taisnas parradu prassischanas pee ta Dohbeles Latweeschu mahzitaju fainneeka Swirbulu Mattihsa buhtu, kas sawas mahjas pats atdewis, usajinati, lai 8 neddelu starpā pee schihs pagasta teefas peetei

zahs, jo pehz schi termina neweens wairs ne taps peenemts.

Dobbeles pagasta teefa, 23schâ Merz 1835. I
E. Blumenfeldt, pagasta wezzakais.
(Nr. 130.) Ludwig Ewert, pagasta teefas ffrihweris.

No Leelas Eezawas pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta libdfschinniga Leelas Eezawas dsintu muischas fainneeka Dahsenu Krifschahna kas sawas mahjas nespehziabas deht atdewis, usaijinati, pee faudeschanas sawas teefas, 2 mehneschu starpâ, prohti libdf 23scho Mai f. g. kas par to weenigu terminu nolikt, ar sawahm taisnahm praffifchanahm pee schihs teefas peeteiktees.

Leelas Eezawas pagasta teefa, 23schâ Merz 1835. I
(L. S.) ††† Schnacku Mahrinsch, peesehdetais.
(Nr. 50.) Friedr. Kade, pagasta teefas ffrihweris.

No Walles pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta Kaneneeku muischas fainneeka Lambaku Jahna, par kurra mantu parradu deht konkurse nospreesta, usaijinati, lai libdf 8to Mai f. g. schein peeteizahs, jo wehlaki neweens wairs ne taps peenemts.

Walles pagasta teefa, 23schâ Merz 1835. I
††† Andrej Kruhmin, pagasta wezzakais.
(Nr. 41.) Engelbrecht, pagasta teefas ffrihweris.

No Bikkaischu pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffifchanas pee ta libdfschinniga Allaues muischas fainneeka Augeneeku Ernesta buhtu, par kurra mantu konkurse nospreesta, usaijinati, lai 24tâ Mai f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs, ar to pamahzišanu, ka tee kas ne peeteiktees, wehlaki wairs ne taps peenemti.

Bikkaischu pagasta teefa, 29tâ Merz 1835. 3
(L. S.) ††† Jahnaitu Samels, pagasta wezzakais.
(Nr. 125.) R. Stengel, pagasta teefas ffrihweris.

No Krohna Behrsmuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas teisnas parradu praffifchanas pee ta libdfschinniga Drukka muischas fainneeka Strautinu Zehkaba un pee ta libdfschinniga Spriggulu muischas (Wilhelminenhof) fainneeka Rauschu Kahrla buhtu, par kurru mantahm konkurse nospreesta, usaijinati, lai 18tâ Mai f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs, ar to pamahzišanu, ka tee kas ne peeteiktees,

wehlaki wairs ne taps peenemti. Krohna Behrsmuischas pagasta teefa, 13tâ April 1835. 3
(L. S.) ††† Rikku Uns, peesehdetais.
(Nr. 230.) S. Müller, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas praffifchanas pee tahs atstahstas mantas ta nelaika Raiwes muischas Kalleja Ernest Kronberg buhtu, tohp usfaukti, lai libdf imo Juhni f. g. pee schahs pagasta teefas peeteizahs, jo wehlaki neweens wairs ne taps peenemts.

Raiwes pagasta teefa, 2trâ April 1835. 3
††† Apolleij, pagasta wezzakais.
L. Daum, pagasta teefas ffrihweris.

Zee fshiggani Jurka un Anshel tohp no Raiwes pagasta teefas usfaukti, sawas tam nelaika Bukkan krohdsneekam fihlâ atstahstas mantas libdf imo Juhni, prett ismaksafchanu sawu parradu pretti nemt, jo pehz schi termina tahs leetas taps pabrdohtas.

Raiwes pagasta teefa, 2trâ April 1835. 3
††† Apolleij, pagasta wezzakais.
L. Daum, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas parradu praffifchanas pee ta libdfschinniga Wallesmuischas fainneeka Pladdenu Mikkela buhtu, tohp usaijinati, lai libdf 11to Mai f. g. pee schihs teefas peeteizahs, jo wehlaki neweens wairs ne taps peenemts.

Walles pagasta teefa, 23schâ Merz 1835. I
††† Andrej Kruhmin, pagasta wezzakais.
(Nr. 42.) Engelbrecht, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas praffifchanas pee tahs atstahstas mantas ta Rumbumuischâ nomirruscha muischas usrauga Jammalu Janna buhtu, tohp usaijinati, few libdf imo Mai f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Rumbumuischas pagasta teefa, tanni 13tâ Merz 1835. I

††† Fritz Sanderjohn, pagasta wezzakais.
(Nr. 9.) E. Horst, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinafchana.

Krohna Smahrdes muischâ no Jahneem 1835 gohwju = lohpi taps us mohderechanu isdohti; us kahdu wiffi ta taps turreta, pahr to paschâ muischas weetâ warr sinu dabhuht. I

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Spfracht von Braunschweig, graham. pahrluhfotais.